
Filozofická fakulta v pozadí třech nominací na cenu Magnesia Litera

Filozofická fakulta v pozadí třech nominací na cenu Magnesia Litera

Na dvou nominovaných publikacích na letošní cenu Magnesia Litera se podíleli členové Ústavu české literatury a literární vědy, knihu „Fridrich Falcký v zrcadle letákové publicistiky“ vydala FF UK spolu s nakladatelstvím Togga v ediční řadě Opera Facultatis philosophicae Universitatis Carolinae Pragensis. Slavnostní vyhlášení vítězů proběhne 10. dubna od 20.00 hodin ve Stavovském divadle.

A jako hodnotí úspěch Ústavu české literatury a literární vědy jeho ředitel doc. PhDr. Jan Wiendl, Ph.D.?

"Jako ředitel Ústavu české literatury a literární vědy jsem pochopitelně velice rád, že se v nominacích na cenu Magnesia Litera 2011 ocitly dvě publikace členů ústavu – jednak monografie Vladimíra Binara Čin a slovo. Kniha o Jakubu Demlovi (Triáda, Praha 2010) a Dějiny nové moderny. Česká literatura v letech 1905–1923 (Academia, Praha 2010, ved. red. V. Papoušek), na níž se edičně a autorsky podíleli z řad členů ÚČLLV Petr A. Bílek, Libuše Heczková, Josef Vojvodík a já. Věřím, že alespoň jedna z nich dosáhne na stupínek nejvyšší. Takovéto ocenění je prestižní záležitostí a svým způsobem poukazuje na kvalitu vědecké práce, kterou v ústavu rozvíjíme.

Ještě vyšší měrou si ale vážím toho, že celá řada členů ústavu se buď jako laureáti cen, nebo přímo jako členové porot a iniciátoři literárních cen přímo na takovémto společensky respektovaném a mediálně reflektovaném ocenění odborné a umělecké práce podílejí již řadu let. V roce 2009 obdržel Literu za odborné dílo prof. Josef Vojvodík za knihu Povrch, skrytost, ambivalence. Manýrismus, baroko a (česká) avantgarda. V loňském roce obdržel Vladimír Binar cenu Nadace českého literárního fondu za básnický soubor Hlava žáru."

Nominace na Literu za literaturu faktu

Jana Hubková: Fridrich Falcký v zrcadle letákové publicistiky. Letáky jako pramen k vývoji a vnímání české otázky v letech 1619-1632. (Filozofická fakulta UK v Praze/Togga

Autorka předkládá rozsáhlou monografickou práci, jež je netradičním pohledem na osobnost Fridricha Falckého a na dramatické peripetie rozuzlení „české otázky“ v kontextu politik třicetiletého evropského konfliktu. Přibližuje klíčové dějinné okamžiky (české povstání a volbu nového krále) a jejich důsledky (pobělohorská emigrace) na základě analýzy soudobé publicistiky. Na základě široce pojatého archivního studia autorka analyzuje letákovou publicistiku české a německé jazykové oblasti, osvětluje její funkci v komunikační i řemeslně umělecké rovině a zpracovává její soupis a výběrovou edici. V rovině interpretační přináší „galerii obrazů“ Fridricha Falckého, tak jak se skládaly jednotlivé fáze jeho životního osudu (falckrabě, král, vzdorokrál, vyhnanec) ve víru neklidného 17. století, včetně Fridrichova obrazu jako aktéra dobové evropské politiky i jako symbolu českých politických i náboženských nadějí.

Volba letákové publicistiky jako stěžejního pramene pro výklad „české otázky“ a dějin idejí a mentalit 17. století umožnila autorce obohatit historickou produkci o nové odborné a zároveň čtenářsky atraktivní dílo. Práce představuje inspiraci a přínos nejen pro českou historiografii, ale i pro studium vývoje raných fází českých médií a koneckonců i pro – u nás zatím velmi nerozvinuté – studium vývoje české politické komunikace. Nedílnou součástí kvalit této publikace je i její vysoce hodnotné ediční zpracování.

Vladimír Papoušek a kol.: Dějiny nové moderny. Česká literatura 1905-1923 (Academia)

Autorský kolektiv pod vedením profesora Papouška připravil výpravnou syntetizující publikaci vykládající vývoj české literatury od roku 1905 do roku 1923 a měnící svým způsobem pohled na některé zažité přístupy k výkladu dějin české literatury. Výklad je velmi původně pojat jako mapa, na níž jsou jako „plochy času“ chápány jednotlivé roky. Původnost publikace zdůrazňuje zvolené období osmnácti let, které dává přednost vědomí vnitřní dynamiky vývoje literatury a umění před tradiční periodizací podle jevů vnějších, například politických. Do jednoho výkladového celku se tak dostávají události, které v tradičním pojetí výkladu dějin literatury představují předěly (první světová válka, vznik Československa). Vedle metodologické originality je třeba ocenit celkovou odbornou úroveň a vysokou vnitřní stylovou a výkladovou jednotu publikace (která jako by ani nebyla dílem osmičlenného kolektivu), dále citlivou a názornou práci s obrazovým materiálem a v neposlední řadě volbu jasného a přístupného výkladu.

Tyto kvality dávají naději, že publikace bude vlivným textem i v širší veřejnosti a patrně vstoupí i do diskuse o pojetí školního výkladu dějin české literatury.

Nominace na Literu za nakladatelský čin

Vladimír Binar: Čin a slovo. Kniha o Jakubu Demlovi (Triáda)

Vladimír Binar

ČIN A SLOVO

Kniha o Jakubu Demlovi

„Není vydáno Demlovo dílo – a to je asi největší české literární dílo celého tohoto století,“ konstatoval v roce 1979 Jan Zábrana. V knize Čin a slovo dostává čtenář zasvěceného průvodce, díky němuž se může v bohatém, spleťtém a živém díle básníka a kněze Jakuba Demla (1878–1961) zorientovat. Komponovaný soubor textů, které Vladimír Binar (1941) psal od konce 60. let do současnosti, obsahuje kromě studií a komentářů i rozhovory či osobní vyznání. Demlovo dílo představuje jako souvislý „román duše“ a přitažlivou formou i jazykem ho otevírá širší čtenářské obci. Díky zařazení edičních komentářů k Dílu Jakuba Demla, které Vladimír Binar uspořádal v samizdatu s Bedřichem Fučíkem v 70. a 80. letech, a soupisu Demlových knih od Jiřího Dostála může kniha sloužit i jako východisko pro budoucí pořadatele stále postrádaných básnickových spisů.

Nakladatelství Triáda pro ně připravuje půdu i tým, že v letech 2002–2006 dokončilo vydávání Díla Bedřicha Fučíka (uspořádali Vladimír Binar a Mojmír Trávníček). Fučíkovy a Binarovy studie i edice jsou celoživotní službou nejen dílu Jakuba Demla, ale českému písemnictví vůbec. Význam a charakter jejich práce, kterou nakladatelství Triáda soustavně zpřístupňuje, lze přiblížit i slovy spisovatele Josefa Jedličky z konce 70. let: „Je zapotřebí nejen niterné poctivosti, ale i značné dávky občanské kuráže, aby byl někdo s to vyrovnat se s Demlovým dílem jako s celkem a neredukovat je pouze na některé izolované básnické texty, jak se často činilo a dodnes pod tlakem a z rozpaků činí. Vztah k Demlovi je pro kulturu vztahem zkušebním.“

Nominace na cenu Magnesia Litera 2011 v číslech

Počet přihlášek v jednotlivých kategoriích (celkem 318)

Litera pro objev roku: 26

Litera za knihu pro děti a mládež: 47

Litera za nakladatelský čin: 38

Litera za literaturu faktu: 64

Litera za poezii: 49

Litera za prózu: 58

Litera za překladovou knihu: 62

NEJLEPŠÍ ČESKÉ KNIHY ROKU

Magnesia Litera 2011 Nominace

Vítězové budou vyhlášeni 10. dubna
ve Stavovském divadle.
Přímý přenos na ČT2 od 20.00 hodin.

Litera za nakladatelský čin

Edice AAA (Argo)

Vladimír Binar: Čín a slova, Kniha o Jakubu Demlovi (Triláda)

Vladimír Fuka: Deník 1952 (Plus)

Litera za knihu pro děti a mládež

Markéta Piliátová: Kiko a tajemství papírového motýla (Meander)

Tereza Říčanová: Noemova archa (Baobab)

Alžběta Skálová: Pampe a Šinka (Arbor Vitae)

Litera pro objev roku

Markéta Baňková: Straka v říši entropie (Petr Prchal)

Matěj Dadoš: Horowitz (Gasset)

David Vada: Sněhy a další (Fra)

Litera za překladovou knihu

Guillermo Cabrera Infante: Přelétavá nymfa
(Přeložil Petr Zavadil, Paseka)

Hilary Mantelová: Wolf Hall

(Přeložila Michala Marková, Argo)

Herta Müllerová: Rozhoupaný dech

(Přeložila Radka Danemarková, Mladá fronta)

Litera za literaturu faktu

Jana Hubková: Fridrich Falcký v zrcadle letákové publicistiky (FF UK/Tagga)

Alena Mířková, Martin Franc, Antonín Kostlán: Bohemia docta (Academia)

Vladimír Papoušek a kol.: Dějiny nové moderny (Academia)

Litera za poezii

Josef Hrubý: Otlý ach (Galerie města Pízně)

Jan. Jan Novák: Z deníku po Celanovi (dybbuk)

Karel Šiktanc: Nesmír (Karollinum)

Litera za prózu

Hana Andronikova: Nebe nemá dno (Odeon)

Jan Balabán: Zeplo se láty (Host)

Emil Hakl: Pravidla směřného chování (Argo)

Petra Hůlová: Strážci občanského dobra (Torst)

David Jan Novotný: Sidra Noach (Knižní klub)

Martin Ryšavý: Vrač (Revolver revue)

10. ročník

(Lucie Kettnerová)